

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnici”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Cu nădejdi sau desnădăjduiți

să intrăm în noul an?

Aruncă, Române, o privire asupra anului ce trecu, că de multe-ori în oglinda trecutului să resfrînge, mai limpede ca ori-unde, icoana viitorului...

Intunecată, învălăită în zăbranic negru vedem icoana anului ce trecu, privită din anumite puncte de vedere!.. Că frumoasă moștenire îi rămăsese dela înaintașul seu: viața cea de obște a poporului român o moștenise în plină putere, conducerea ei era pusă în mâna unei trupe de 14 fruntași ai neamului, ridicați pe puternice brațe, sus, până la vrednicia de deputați în sfatul cel mare și hotărîtor al țării. Și el, nenorocitul moștenitor al acestei stări, când pleacă dela noi, ne lasă cu moștenirea zecimată, înfrîntă, scăzută, pipernicită, dela 14 la — numai 5. Iar ce e mai mișcător, e faptul, că în lupta cea grea dată pentru a scoate aleși macar pentru acești 5, s'a vărsat sînge românesc mult! Oameni sălbateci înarmați, au tras cu gloanțe în bietul Român care voia să meargă după glasul sufletului lui și au stîns zeci de vieți cinstite și nevinovate! Gîlgăitul sîngelui din ranele acestor sfinți ai neamului, strigătul lor de jale și de moarte, apoi plînsul dureros al familiilor rămase după ei, — par'că ne sună încă în urechi și în suflet... Și inima ni-să sfășie de durere, mai ales cînd vedem, că călăii în loc să fie aruncați în beciurile temnițelor, sunt bătuți pe umeri de tirania politică a stăpînilor zilei! — Iar de cei rămași obidiți după acei mucenici naționali, nu poartă nici o grijă...

De poporul nostru peste tot, în zilele marelui războiu al alegerilor, s'au apropiat ca de o turmă hăbăucă, pe care ori o dregi cu biciul, ori o atragi cu grăunțe... Și au izbutit cu aceste două mijloace,

a ni-l rumpe în două tabere, una, mică, a rămas pe lîngă noi, credincioșii apărători ai cinstei neamului, alta, mare și dobitocită, s'a dus însă după glasul lupilor și ne-a venit nouă în față și s'a luptat contra noastră și ne-a înfrînt, și atunci de bucuria ispravei celei mari, s'a dat pe beute de nu s'a mai trezit zile întregi!... Cu inimi greu sîngerate a trebuit să fim martori acestei urîte arătări, și ca sfîntul Stefan, cel bătut cu petri de frații sei proști, să zicem: »Doamne, nu le scrie lor acest păcat, că nu știu ce fac!«...

La acest lucru uitîndu-ne numai, ar trebui să desnădăjduim cu totul de viitorul acestui popor, să plecăm capul în cenușe și să ne retragem din luptă, ca unii ce nu avem cu cine duce o luptă mare și grea, cum e lupta neamului nostru pe aceste plaiuri.

Am fi însă nedrepti și scurt văzători și răi politici, dacă ne-am lăsa răpiți de acest păhar amar pe care ni-l'a pus cu sila la gură anul trecut și ne-a silit să-l golim până în fund.

Își are viața noastră de obște din anul trecut, și partea sa luminoasă, care bine cumpănită, nu iartă pe un drept judecător a cădea în desnădejde!

Cel mai luminat semn de acest fel e faptul, că înșiși cei cari ne-au »bătut«, îndată după bătae au început pertractări, tîrgueli de pace cu cei bătuți, — semn că ei înșiși au simțit și au văzut, că greu de tot au ajuns la »biruința« la care au ajuns. Și că astfel de lupte peste măsură încordate, mai curînd vor întări și întărit acest mare popor al țării, decît l'or nimic!

Și că acest lucru e vrednic de luare aminte, dovadă viuă ne e faptul, că un bărbat

ca dl Dr. Mihu a fost chemat la pertractări, pentru a căuta căile de apropiere între cele dintîiu și mai de frunte două popoare ale țării. Și dl Dr. Mihu, precum să știe, a înaintat ministrului un Memoriu (Carte a cererilor neamului) și ministrul l'a primit, deși a spus că — nu-l află potrivit a desbate mai departe asupra lui. Pe cît cunoaștem însă noi pe dl Dr. Mihu, dsa nici nu și-ar fi pus peana pe hîrtie, de n'ar fi aflat chiar de mai înainte, că, dacă nu toate, dar o mare parte a cererilor pe care dsa le crede neapărat de împlinit din partea puterii, ar fi primite cu bine, cu aplicare spre înapoi, de cătră cei cu cari a avut a pertracta.

Poate însă că să nu ajungă încă la împlinire nici cererile adunate mînunchiu de dl Dr. Mihu, căci nici ministri nu pot face tot ce vreau, dau de atîta împotriviți în jurul lor, că trebuie să se dea napoi cu gîndul lor. Dar pentru noi e foarte mare cîștig, că chiar capiipoliticide azi maghiari, au venit să întrebe pe Români de pace prin un bărbat greu și serios că dl Dr. Mihu, — și-au luat în primire Memoriul lui și îl au pe masa lor și de bună samă mult au vorbit și mai vorbesc despre el!

Iar împrejurările cari au cerut politicilor maghiari încercarea unei păci cu Românii, nu numai nu au încetat, ci ele sunt zi de zi tot mai strigătoare și vor mai fi, — și ei vor trebui, vor fi siliți, a ținea samă de dreptele cereri ale acestui popor românesc!

Dar măsura în care ei vor ținea samă de ele, atîrnă și dela noi! Cu un popor desnădăjduit, dăbălăzat, slăbănog, ușor își face lumea sama. De unul ce să dovedește voinic, inimă și braț tare, voitor a trăi ca neam de sine cu toate ce i-să cuvine! — de acela să va ținea samă în altă măsură!

Iar poporul român, și dacă fu dus în ăstan în gropi prin apucături de o viclenie mi-

șlească, — asta avem s'o socotim mai mult ca o înțimplare urită, sămîind cu prostia unui om altfel de treabă, care la un praznic cînd ar fi fost să fie mai frumos la față și la minte, s'a îmbătat de s'a turtit, și s'a făcut în acea zi de rîs, — dar mîne-zi își vine în ori și își vede cu zor de lucru! În afară de acea rușinoasă cădere în șanț, — încolo neamul nostru a dat și ăstan nainte în avere, în învățătură, în așezeminte de obște folositoare, — chiar și în rînduirea puterilor sale politice.

Iar așa fiind ar fi scurt văzător acel Român dela noi care ar intra cu inimă frîntă de desnădejde în anul ce vine! Nu! Românii noștri să-și întărească sufletele, să creadă în viitorul mai bun ce va să vie a acestui neam, și să muncească fiecare ca furnica în cercul chemării sale, — să-și iubescă neamul, să lupte pentru el, să sufere bucuros și să jertfească pentru el! Să nu vă sparie nici vă iee voia de muncă fiecare mică lovitură și nenorocire ce ajunge pe singuratici, nici obștea. Și atunci veți intra, ca și noi, cu inimi înălțate, dîrze, tari în credința lor, în noul an! Și așa bine va fi de acest neam scump al nostru. Așa să gîndiți, așa să făptuiți, și întru acestea nădăjduind, vă zicem tuturora:

An-Nou mai fericit!

UNELE—ALTELE

Numărarea locuitorilor.

În zilele din 2 până în 10 Ianuarie calendar nou, s'a făcut, prin deregătorii țării, ajutați de preoți și învățători, numărarea locuitorilor din țară.

Că ce încheiere va da această numărare, — o cam știm de nainte. Pe Unguri li va înfoia cu cel puțin un milion și jumătate peste oști să află ei de fapt în țară, — iar numărul Românilor li vor ciopriți cu toate cuțitele și bîrțile patrioților deregători. În deosebi în școli și în casarme, vai de adevărul ce-l scot

la aceste numărări. Ne povestea un fost soldat care a văzut o astfel de numărare în rîndul trecut în o căsarmă. Căpitanul era un Ungur cu mustațele coale năclăite nu altfel. Și avea sub mîna sa jumătate de feciori români. Ii chema și-i întreba:

- Tu ce ești, moi?
- Io-'s Român, don Căpitan.
- D'apoi ungurește știi?
- Nu știu, don Căpitan.
- Cum să nu știi! Da bună ziua nu ai auzit tu cum să zice pe ungurește colo în cîntălarie la notarășu ori la domnu solgăbirău.
- Ba atîta am auzit, mă rog don Căpitan.
- Apoi cum zice?
- Io nu pot.
- Noa vede că știi tu ungureștel..

Și-l scria apoi că „știind“ ungurește, vorbește „mai bucuros“ limba maghiară, deci e — Ungur!

Sute și mii de suflete de-ale noastre sunt trecute în acest fel chiar prin casarmă, ca „Maghiari“, dar mi-te în școli, (gimnazii, reale, etc).

Așa apoi ușor s'or scoate pe ei ca „nație cu mare viitor“, care „sporește așa și așa de uimitor“, pe cînd celelalte neamuri, ca și Românii, sporesc încet de tot ori stau acuși pe loc. În fapt sunt clae de — minciuni anume pachetate prin dragii deregători ai țării...

Pentru „Fondul ziaristilor“.

— O frumoasă aducere aminte. —

«Banca Poporală» din Dej în ședința dela 4 Ian. n. 1911, în care a hotărît urcarea capitalului său social la 180.000 cor., — a luat și o hotărîre ce vrednicește să fie pomenită cu dragostea cu care vorbește de cea dintîi rîndunică ce o vezi primăvara: a spus că din venitul său curat dăruiește 100 cor. „Fondul ziaristilor“ ce s'a infilțat prin dl Dr. Mihu.

Cum «Banca Poporală» nu e încă bancă mare, darul ce a făcut spre acest scop e destul de frumos, dar mai frumos e că, chiar fără a i-să fi cerut, s'a gîndit și la gazetația română, care a făcut și face atîta bună slujbă băncilor românești și prin darul său își arată luarea sa aminte, prețuirea și recunoștința sa. Fie pomenită cu laudă.

50 cor. și 8 zile arest...

Alegerea dela Orăștie, a avut în luna trecută un răsunset — naîntea tribunalului din Sibiu.

Dl Romul Budoiu, cul-ti-pograf în Sibiu, de naștere din Boiu (cercul Orăștiei), a scris după alegeri un articol pentru „Boicotarea mărfurilor dela străini“ în „Foia Poporului“ dela 24 Iulie, zbiciuind îndeosebi pe Jidanul din Boiu, care trăind de pe Români, s'a purtat așa de nerușinat la alegere, ca — toți frații sei. Ci-că prin acel articol a atins și „onoarea“ cea mare a celui lui

alui Iuda. A pîrît pe dl Budoiu pentru asta și tribunalul a judecat pe dl Budoiu la 50 cor. ped. în bani, 8 zile arest și purtarea cheltuelilor, — cari cu amendă cu tot, fac la vre-o 200 cor.

Și să mai află încă Români necăliți, blegi, cari să calce casa și crișma celui Evreu?

Congregația dela Deva

a avut loc în 4 Ian. n. ca urmare a celei neținute în rîndul trecut.

A fost o adunare zgomotoasă și ca nici cînd de cercetată: Fișpanul și-a mobilizat pe toți cîți numai au vre-o atîrnare de puterea lui, și așa apoi a și ieșit biruitor el cu lista lui de membri în comisiile conducătoare ale comitatului.

Epistolă deschisă

publică în „Tel. Rom.“ dl asesor consistorial Nicolae Ivan dela Sibiu la adresa deputatului sas R-Brandtsch, pentru-că foia ce-i stă aproape „Bürger Zeitung“ să plînge asupra ținutei advocaților români dela Sibiu, că pentru alegerile în comitetul camerei, s'au însoțit cu Ungurii și Evreii contra Sașilor, cari lor nu le fac loc de fel la conducere. Dl asesor întreabă pe deputatul sas, — și prin el toată nația săsească, că dacă nu le place că vîd pe Români căntîndu-și, unde pot, soți contra lor, a Sașilor, — apoi de ce au pornit ei contra Românilor pe toată linia: în Sibiu însuși ne-vînd să aleagă și membri Români la oraș, nici slujbași români; de ce prin cercuri românești, ca Ocna, Orăștie, Sebeș etc. dau mîna cu Ungurii și Jidovii contra Românilor? De ce au redus cele 3 posturi de primpretori români în comitatul Sibiuului, cît să dasă după înțeles mai vechiu, azi la numai unul? Și altele!

Da. Acești concetățeni ne dușmănesc și ne prigonesc unde numai pot! Fără a le fi greșit noi ceva. Să vede că trede să se pornească lupta de răfuială cu ei peste tot locul, — nu numai pe aici pe la noi.

Prelegeri populare

Începe să țină Despărțămîntul Dicio-sinmărtin al Asociațiunii prin comunele din cerc. Intîia va avea loc în 15 Ian. n. 1911 în comuna Bachnea, la orele 12.

Lucru bun și de folos.

Pilda lor.

Ungurul să țină ungar ori unde ar fi, ori acasă ori în străinătate.

Despre un ungar interesant ce-tim prin foi: e Haan Mihály, dus ca hotelier în America. Ci-că are un hotel din cele dintîi în New-York. Și deși în cea mare străină, el nu-și uită de nația lui: Ci-că pe streșina casei lui frumoase, totdeauna vezi fluturînd steagul unguresc, alătura de steagul american și cel austriac (Că acolo te lasă

să-ți porți steagul cînd vrei numai să pui lîngă el și unul al țării, american).

Iar copiii și i-a crescut ungurește și din fete pe două le-a măritat aici în Ungaria, după Unguri!

Așa ține omul cinstit la nația lui, la tricolorul neamului seu și la tot ce al poporului seu!

Dl Octavian Goga.

alesul scriitor și poet, va avea în curînd iarăși „onoarea“ a da față cu jurații dela Cluj... Are a da samă naintea lor pentru nu mai puțin ca pentru articli tipăriți anii trecuți în „Țara Noastră“, foia dsale dela Sibiu.

Ne putem închipui ce-l așteaptă, — mai ales dat fiind, că în timpul din urmă poetul a pășit pe față în politică, scriind prin foi articli luminați și de o tărie sufletească neînfrîntă, ba în vremea alegerilor a candidat la deputăție și a dus o luptă de alegeri din cele mai frumoase și nu s'a lăsat cumpărat nici de zecile de mii cu care l'au imbiat agenții contrarului său, baronul Wenkheim!..

Toate acestea sunt astfel de „păcate“, pentru cari în fața juraților din Clujești din nainte „pus bine“. Trebuero pedepsite și ele în legătură cu cutare crimpită gazetarească!..

— Dar dl Goga are cu mult mai multă tărie sufletească decît să-l înapăiminte, ori să-l „înmoale“ acest lucru sau să-l abată dela datoria sa de Român. Mai curînd să pare că îl atinge purtarea unor „irați“, cari au început a-i face vină din aceea că scrie în „Tribuna“ și ar vrea să-l îndepărteze dela acel ziar, desgustîndu-l prin atacuri în „Gazeta Trans.“ Cunos-cînd tăria sufletească a dlui Goga, știu însă că ele n'au să-l înfrîngă...

DIETA

Întorși dela sărbătorile petrecute în duim — deputații unguri au umplut de nou dieta ca să înlătească planurile de legi, rămase neisprăvite dinaintea sărbătorilor.

Cu legătura de comerț între împărăția noastră și între Sîrbia, au isprăvit. Au încheiat-o.

În vremea asta înse și anul s'a sfîrșit și cu el s'a gătat și dreptul dat Băncii Austro-Ungare de-a scoate bancnote (bani de hirtie de 10, 20, 100 și 1000 coroane) și astfel și Banca țerii a ajuns în ex-lex, în afară de temeiurile legii. Guvernul unguresc, ca să se ajute din încurcătura asta s'a învoit cu guvernul Austriei și, pe răspunderea lor, fără să mai întrebe dieta, cum zice legea — au lungit drepturile băncii Austro-Ungare până la 15 Februarie.

Deputații din opoziție văzînd apucătura guvernului s'au sufulcat aspru și încep o luptă încheată contra planului de lege pentru prelungirea drepturilor Băncii țerii până la anul 1917 — cum a plănuit guvernul.

E vorba ca frînturile partidului 48-ist, Justiției și Coșutiștii să dea mîna de ajutor și muindu-puterile să facă zile acre guvernului!

La 48-istii de sub conducerea lui Kossuth Franți, Apponyi și Justi, în lupta asta să alătura și o parte a partidului „poporal“ și cei de sub conducerea lui Andrássy.

Dar, ca toate astea — în urma urmelor, cum le este năravul, și ei or mai tot lăsa cîte ceva din războire, până cînd guvernul va trece legile plănuite — așa cum le-a plănuit. Ca și de data asta să se adevărească vorba: Domnii să ceartă, domnii să înpacă, numai țara cu plugarii ei — să plătească și să tacă...

Pentru tinerii din Curtici

cari cercetează școli medii (gimnazii sau școli reale) a infilțat dl Dr. Sever Ispravnic avocat, în Arad, o fundațiune dată în paza și chivernisirea bisericii din Curtici. Dăa a pus bun temeiu fundațiunii dăruind 1000 cor. în acest scop.

Românii cu dare de mîna din frunțașă comună aradană, urmeze pilda vrednicului avocat și verse și ei sume potrivite, mărînd fundațiunea, pentru ca ea să poată da ajutoare mai simțite tinerilor năzuitori după învățătură în școlile țării. Că cu cît vom spori numărul Românilor cu carte, cu atît se întărește puterea neamului și printre tinerii noștri cu carte, ce mai cu înțelegere pentru nevoile poporului sunt mai ales acei cari înșiși s'au ridicat din mijlocul lui.

Foi nouă.

Anul-nou de astă-dată ne-a adus iară sporire de foi Românești. A încetat una, dar ies trei nouă, un spor dară de două față de anul trecut.

A încetat „Lupta“, dar în locul ei va ieși „Românul“, nu în Pesta, ci în Arad. N'am văzut încă noul ziar, că numai acum pe Anul-nou e vorba să-i iasă intîiul număr, stînd sub conducerea dlui Vasile Goldiș, fost deputat, și aparînd ca foia carecum oficioasă a partidului național.

Faptul însă că s'a forțat lucrul ca și acest al doilea ziar să iasă tot în Arad, unde aveau un ziar în plină dezvoltare și putere „Tribuna“, a făcut pe mulți Români să clătine din cap și să nu să bucure așa de tare de el, cum s'ar fi bucurat de-l vedeam ieșînd aiurea, în Sibiu, Blaj, ori Cluj. Dl prof. Iorga, de pildă, să miră de acest lucru cu următoarele cuvinte:

»Să facă partidul un nou ziar, și tocmai la Arad?.. Ce idee Doamne! Partidul are nevoie de altceva: o foale în o limbă înțeleasă de toți, care să vorbească lumii mari din Europa: li trebuie un ziar nemțesc, care să iasă în Pesta ori Viena!..

Totuși, cunoscînd pe dl Goldiș

ca pe un distins purtător de condei, un scriitor învățat și meșter, nădăjdum că noul ziar va putea risipi temerile și nedumeririle ce-i premerge nașterii, prin o ținută mai presus de orice patimă, de orice dor de hărțuială care disgustă, ci va fi o lumină națională pe care s'o primească cu drag fiecare Român în casa sa și s'o pună cu plăcere pe masa sa. Așa să fie!

*

— O altă foaie nouă e cea pe care a scos-o de Crăciun „Despărțământul Hida-Huedin al Asociațiunii“ numită „Sfătătorul“, foaie culturală și economică (cu politica nu să deprindă). Noua oare va să fie un povățuitor al poporului în trebuințele sale culturale, sociale, economice, un sfătător la feluritele nevoi și neștiințe, — îndeosebi un stăruitor pentru îmbunătățirea „Asociațiunii“ din partea poporului și a ducerii povețelor Asociațiunii în popor. — Foaia e redactată de dl Emil D. Măcelar în Tótelec și să tipărește în „Tipografia Nouă“ (a Libertății din Orăștie).

Despărțământul Hida-Huedin e cel dintii, care cearcă să își înființeze și foaie proprie pentru mai bine împlinire a chemării sale. Ajutei D zeu a-și ajunge scopul spre deplina mulțumire și a sa și a Asociațiunii.

*

— A treia foaie e a dlui D. Birăuțiu. După ce comitetul național a dat iară foile „Lupta“ și „Poporul Român“ peste care să înstăpînise cu puterea, — și după ce „Poporul Român“ apare mai departe în Pesta ca foaie a partidului național, pusă sub redactarea dlui Dr. Vas. Lucaciu, — D. Birăuțiu, ca să facă zăpăceală în popor scoate și el o foaie „Poporul Român“, punându-i numai peste a-est titlu încă o vorbă mică „Foaia“. Acum gazeta partidului să numește tot cum s'a numit „Poporul Român“, iar gazeta lui Birăuțiu „Foaia Poporul Român“. Că încotro o va lua dl Birăuțiu cu foaia sa nu să poate ști. Pân'acum o ține și el ca foaie națională, dar ca mâne va fi, o putem lua la sigur, socialistă ori de altă specie, cum va cere geșef-tul. Căci de convingeri și de statornicie sufletească la stăpînul ei, nu poate fi vorba.

Din străinătate.

Din Potugalia.

În țara care își alungă așa de neașteptat pe Regele, și să facă republică, — bine înțeles nu au perit toți pretinții formeii vechi, de regat cu cap încoronat. Și dintre foi trei din Lisabona orau pentru Rege și contra republicii nouă. Aștarea acestor foi pentru stările vechi, era precum am arătat, să aducă turburări în țară. Dar acum ele multă vreme vor fi silite să tacă, căci au pățit-o rău:

In 10 Ian. o mare mulțime de

republicani au atacat cele 3 redacții și au străbătut în casele lor și în tipografii, și au făcut acolo o pustiire grozavă: au zdroit și dărâburit tot ce au aflat în redacții, apoi din tipografie au scos literle afară în drum și le-au aruncat pe uliță, au rupt mașinile și ar fi rupt și gîtul redactorilor de-i aflau!

În redacția unei foi regaliste din alt oraș au pus o bombă de dinamită, care a zirobit toată casa, îngropînd sub ruinele ei pe cei din ea!

Așa să aprind acești oameni în luptele lor politice. Nu să mulțumesc a da numai cu vorbe după dușmanii lor politici.

*

Din Rusia

să scrie că în partea din Azia a Rusiei, în Carbin (Manciuria) blntue greu ciurma, cel mai grozav morb lipicios. În cite-un singur oraș ca Tussian mor 50—60 de oameni pe zi! Și morbul să lățește mereu!

Din România.

Guvernul „liberal“ care a condus treburile statului român de 4 ani, și-a dat abdicerea și Regele i-a primit-o, însărcinînd cu formarea noului ministeriu pe dl P. P. Carp, avînd așei miniștri pe dnii Titu Maiorescu, Marghiloman, Lohovari, Filipescu, Arion, Cantacuzino, Nenițescu și B. Delavrancea.

Noul minister ia conducerea în zilele astea. Va face și alegeri nouă de deputați, din cari nădăjduște a ieși cu mare majoritate.

— O sănătoasă pornire să vestește din Țară: în cercurile negustorești e tot mai mare aplicarea pentru învățarea limbii germane în negoț, și prin ea începerea de legături mai vii cu piețele germane. Pân'aci limba franceză era aproape singura stăpînă și în legăturile de negoț cu străinătatea.

Correspondență.

Din Munții apuseni.

Săptămînile trecute, în unul din numerii foaiei noastre „Libertatea“, am anunțat de purtarea neromânească a tinerului avocat Dr. Andreiu Nicola din Cămpeni. Nu din reavoință ori din ură i-s'a făcut o ușoară critică, ci în buna credință că își va cunoaște greșala și să va întoarce la calea cea adevărată, cea cu care a fost început calea tinerului cu dor de luptă pentru neamul său, atît de alungat. Durere însă, că scriitorul acelei notițe, a acestor rînduri și tot Românul adevărat, s'au înșelat în dl avocat Dr. Andreiu Nicola, căci acum dă probe și mai vădite despre purtarea sa neromânească, și doar mino-poimîne va tăgădul că el ori părinții lui au fost și sunt Români.

Și ași vrea să știu care dintre cei ce îl cunosc mai susțin că și d-nealui să mai poate număra între Români, cînd în seara de „Silvestru“ al Ungurilor ia parte la petrecerea aranjată de casina maghiară în localul ei, unde toată noaptea își petrece jucînd „csárdás“-ul? Să cuvîne ca un om neaștrînător să nu țină seamă despre soartea neamului din care face parte și de binevoitorii ori răuvoi-

torii aceluia? și merge desă pupă cu cei din tabăra politică atît de contrară neamului nostru? Ce dovadă despre conștiința națională ne dă Dr. Andreiu Nicola, cînd în locale publice — de dragul uneia ori alteia — își petrece cu „Kosuth-nota“? Și ce folos poate să ne aducă nouă Români-or „manevra“ asta de „împăcare“ a dlui Nicola?

Aceste și multe alte întrebări i-am putea pune dlui Nicola cari toate vădesc starea tristă și calea povîrnișului care a apucat-o prea de timpuriu.

L'am ales vice-președinte la „Casina română“ și i-s'a dat tot sprijinul cînd și-a început cariera, iar drept răsplată ne dă abdicerea de vice președinte, ia parte la petrecerile streine — singurul dintre Români neatrînători, — și cerce-tează casina maghiară!

O foaie românească nu abonează, ba nici nu cetește, căci el cugetă că titlul de dr. e împreunat și cu cel mai mare grad de cultură, inteligență și știință, și tot ce creerii lui îi dictează și ce face, nu poate cădea sub critica nimănui, că dsa e mai presus de toți și de toate. Sărac popor român, cum îți mulțumesc unii din fiii tăi că-i ții pe spinarea ta, după-ce cu sudoarea ta au ajuns a fi „domni“!

Coresp.

Ceartă pentru „csárdás“?

Onorată Redacțiune!

Șemlac, Dec. 1910.

Intr'una din Duminecile trecute s'a întimplat în comuna noastră Șemlac, un scandal urît. Vre-o cîtor-va tineri din sala de joc a comunei bisericești, le-a trăznit prin cap că ar juca și „csárdás“, iar cei mai mulți nu voiau să audă cu nici un preț de așa ceva! Pentru asta s'a făcut o învîlmășală nemai-pomenită, și era să se bată! Atunci un tiner deștept și naționalist; înflăcărat, cu numele Nica Șumăndan, a oprit muzicanții și ridi-

cîndu-și glasul, i-a dojenit pe frații săi între altele cu următoarele cuvinte:

— „Ați văzut voi vre-odată să se bată streinii pentru jocurile noastre? Așa cum veniți voi, Români, să vă dați în cap, pentru joc strein?!“

Și cei aprinși pentru jocul strein s'au rușinat și s'au liniștit cu toții, aplaudînd pe deșteptul tiner care așa frumos a nimerit vorba!

Șemlăcanul.

*

Da, zicem noi, frumos felul cum tînărul din vorbă a știut liniști pe cei aprinși la ceartă pentru un lucru netrebnic, — dar și mai frumos era dela ceilalți tineri dacă nici unul nu să afla care să ceară stropșitul joc strein, aruncînd prin asta măr de ceartă între frați!

Să nădăjdum că n'om mai auzi de astfel de lucru în viitor.

Ca Români trebuie să ne cinstim neamul și în muzică și în jocuri! Doar avem noi jocuri de-o sută de ori mai frumoase ca țupăitul de ciardași!

Ce lipsă avem de acela?

Două comune arse! Groznică sară de Crăciun au avut bieții creștini români din comunele Riușor și Băiești, lângă Hațeg! Au ars — de necrezut! — o mie două sute de edificii! Focul a izbucnit în capul de jos al comunei Riușor, și un vînt puternic hrînindu-'l l'a întins într'una peste sat, făcîndu-'l să înghiță repede-repede casă după casă cu tot ce era în ea și pe lângă ea! Oamenii abia și-au putut mîntul vieții proprii și vitele, — încolo aproape totot a mîntuit groznicul foc. Pagubele fac peste 300.000 coroane!

Inimile bune vie în ajutorul nenorociților noștri frați, rămași, vre-o 3000 de suflete, fără adăpost, acum în cap de iarnă!

4 foi cu 6 coroane

nu să pot căpăta decît dela Orăștie!

Numai la Orăștie ies, ținîndu-se de-olaltă 4 foi românești, scrise anume pentru popor, foile:

„LIBERTATEA“,
„FOAIA INTERESANTĂ“,
„TOVĂRĂȘIA“ și
„BOBĂRNACI“

— Toate aceste foi sunt așa scrise ca să fie înțelese și de cel din urmă țaran și potrivite cu priceperea lui! Vorbele înalte, domnești, sunt încunjurate ori tilcuite și pe înțelesul poporului.

Prețul foilor noastre pe anul viitor e următorul:

„LIBERTATEA“ cu toate trei adausele sale: să dă pe un an cu 10 (sece) coroane.

Pentru America 3 dollari.

☞ Cetitorilor noștri țărani, economi, le facem însă și pe viitor preț scăzut: lor le dăm cu numai 6 cor. pe an, toate 4 foile!

— Iar cel-ce abonează pe o singură adresă, sub o legătură, dela 5 rînduri de foi în sus (5 abonamente, ori mai multe), le capătă cu numai 5 coroane rîndul de foi. Pentru 5 rînduri de foi, în loc de 30 coroane, va da numai 25 coroane pe anul întreg.

— Acei dintre cetitorii noștri țărani, cari nu ar dori a avea și noua foaie „Bobîrnaci“, nu sunt siliți a o abona și pe ea. Acela vor trimite ca și în trecut 5 cor. și vor primi celelalte 3 foi numai.

— Cei-ce vreau să aibă mai multe „Foi Interesante“ decît „Libertății“, să trimită de fiecare „Foaie Inter.“ ce vrea mai mult, încă cite 1 cor. peste prețul „Libertății“.

— Tot așa coice vreau să aibă mai mulți „Bobîrnaci“, să trimită cite 1 cor. de fiecare „Bobîrnac“ ce cere mai mult peste prețul celorlalte foi.

Glasul celui ce strigă 'n pustie.

Brad, 2 Ian. n. 1911.

Di Alexandru Michalus e un mai mare peste pădurile din Valea-Crișului alb, un „Forestier suprem“, cum se zice oficios. Acest om bogat în pătenii câștigate în călătorii îndelungate prin țeri mai înaltate din apusul luminat, de ani de zile — strigă în pustie! „Sărdeim văzînd eu ochii! Acuși n'o să mai avem vile, pomi roditori, pămînturi mănoase! Păcat să Dzeu ne a făcut stăpîni peste o parte de țară din cele mai binecuvîntate și prea potrivită pentru cultura poamelor, vitelor ș. a., căci dacă stăm și mai departe cu mâinile în sim și privim cu nepăsare cum lumea înaintea, — trebuie să pierim!“

Are dreptate cinstitul domn. Și despre zisele sale se poate încredința toată suflarea, care cunoaște „Țara-Zarandului“.

În Brad și jur, unde nainte cu 10—12 ani cumpărai litrul de lapte cu 4—5 cruceri, azi îl plătești bucurios cu 40—50 fileri; atunci cumpărai cîte 10—12 ouă cu 10 cruceri, iar azi plătești pentru 3 cîte 20 fileri; atunci un chilogram carne de vită costa 12—16 cruceri, acum 1 kgl. costă 152 cor., iar cea de porc atunci costa 1 kgl. 40—44 cruceri, azi plătești 1 kgl. cu 192—210 cor., atunci un miel era cu 70—90 cruceri și vindeai pielea cu 50—60—70 cruceri, acum un miel e cu 5—12 cor., atunci carul de lemne de foc să vindea cu 60 cruceri, acum cu 7—10—12 cor. deși abia de 1 metru cubic. Tot asemenea și alți articlii de traiu. Dacă lumea va înainta și mai departe tot așa, îți vine a te teme că cei iubitori de carne și de mîncări mai alese, iar vor fi siliți să se întoarcă la post cu legumi, ori vor bancrota.

În zadar strigă dl A. M., că țara Zarandului e prea potrivită pentru poame gustoase, pentru nuci bine căutate, căci — strigă în pustie... Grădinile școlare, grădinile țăranilor cu puține abateri, sunt toacă. Și cu durere trebuie să vezi cum sătenii zi de zi coboară dela coaste nuci și cireși frumoși, pe cari îi cară cîte cu 4 boi și abia capătă dela jupînul, pe lemn interesele dela capitalul ce-l aducea acel pom într'un singur an. Peste 10.000 astfel de pomi s'au pustiit din Zarand în vreme de abia doi ani și jumătate. Drept aceea nu-i mirare, că chiar în Brad și jur merele, deși nu vin alese să plătesc de acum măsura de 30 litri cu cîte 7—10—12 cor., iar quartalul cu cîte 60—70—80 cor., aproape nu mai sunt! Deci trebuie să te 'ntrebi: oare și mai departe vor striga în pustie glasurile oamenilor cu durere de soartea noastră? Ar fi trist, dureros...

De astădată își îndreptă glasul sincer către factorii cei mai chemați să lucre la luminarea poporului și scăparea lui de sărăcie, de ruină,

cătră înșiși preoții și învățătorii poporului. Pe aceștia și pe fruntașii dintre țărani îi roagă să nu rămîna și mai departe în nepăsare, ci olt mai curînd să se asocieze într'o Reuniune economică, unde li-se dă prilejul a săvîrși politica cea mai rodnică, — politica economică, prin care să pune fundamentul la bunăstarea mulțimei și astfel se scapă din ghiarale executorilor, cămătarilor și băncilor, cari sporesc ca ciupercile, și de ale altor dușmani, cari sub masca iubirii frățești, prea adese îl storc de putere, bani și avere.

Și din ministerul de agricultură al țării a îndreptat în săptămînile trecute o circulară către toate căpeteniile bisericăști, fără deosebire, în care le sfătuește să deștepte în popor dragostea pentru ași cultiva ogorul mai înțelepțește, a sămăna nutrețuri măestrite: trifoiu, lăternă, mazăroiș ș. a. și a prăși vite mai alese și pomi nobili roditori! Căpeteniile bisericăști vor grăi clerului și poporului. Ar fi mîntuitor lucru, dacă sfaturile celor bogați în pășanii și știință vor răsună și vor afla întrupători vrednici!

Suntem în cap de iarnă, cu zile tot de „sărbătoare“ pentru poporul nostru, care nu prea știe cu ce să umplă acest timp. Ar fi de folos pentru noi, dacă în acest timp liber ne-am pune pe gînduri și ne-am aduna, olt mai curînd, să ne sfătîm și asociem într'o Reuniune economică. Muncind mai cu pricepere și înțelepciune, — din munca noastră ar izvorî bine și fericire pentru noi și urmașii noștri.

Munca e izvorul tuturor virtuților! Și noi vom săvîrși munca cea mai rodnică și mai binecuvîntată îndată ce ne vom asocia și sfătul, cum să ne cultivăm mai bine ogorul părintesc, cum să prăsim vite mai alese, cum să sădim pomi mai nobili, și alte lucrări economice.

Anul-Nou în care intrăm, aducă-ne în privința asta un an mai bun, mai cu noroc, mai fericit!

Dr. Pavel Opreșă.

Din America.

Din scrisori primite dela abonenți ai noștri de prin America, scoatem următoarele știri interesante, mai ales pentru acei mulți Români cari au soși, frați, părinți ori fil duși pe acele îndepărtate plajuri.

Un cetitor al nostru din orașul Portland (statul Begon), trimițîndu-ne abonamentul ne scrie:

...Primiți sincerile mele felicitări de sărbători din frumosul oraș Portland unde sunt trandafirii înfloriți la Crăciun!...

Un alt cetitor al nostru din East-Youngstown (statul Ohio) ne scrie:

...pe aici azi lucrările merg slab de tot! 60% (60 la sută) dintre lucrători sunt fără lucru! —

Să nădăjduiește că după anul nou va fi mai bine, dar e greu de crezut. Pricina nu e altceva decît cearta între oamenii partidului republican care s'au rupt în două și la alegerile de slujbași în luna trecută, a reușit partidul democrat. Că dl Roosevelt, fostul președinte, și-a săpat groapa politică prin o vorbire ce a ținut-o în New-York. Și de aceea acum e sigur că la vara viitoare democrații vor conduce toate, cînd apoi și lucrările vor merge admirabil... Pîn'atunci însă mulți sufăr și vor mai suferi... *

În foala „America“ cetim următoarele știri ciudate:

Cum te poți face mai lesne milionar? Cel mai ușor mijloc de a te face milionar, e să pleci în căutarea «polului de Nord» (punctul cel mai de miază noapte, înghețat, al pămîntului). Așa a făcut Dr. Cook, care zice că a aflat «Polul de Nord», însă cu toate probele lui, lumea nu-i crede.

Dr. Cook, anul trecut după întoarcerea lui dela așa zis «Pol de Nord», a început a cutreera lumea dînd cetiri științifice, asupra Polului Nordic, scriind pe la felurite reviste (foi de știință) mari, cari i-au adus venit de 750.000 dolari (peste 3 milioane coroane). Suma aceasta frumoșică a depus-o în «Carnegie Tr. Co.» din New-York, N. Y.

Așa bussines (geșeft) mai înțelegem și noi.

35 de despărțiri în timp de 5 ore. Judecătoria din Seattle. Wash. În timp de trei ore a rostit 35 de judecăți în procesuri de despărțire. Ciudat lucru, că fiecare proces a fost desbătut în trei minute.

Aviz Insurăștelor, cari voesc să se despărtească mai curînd! Pildă pentru cei din Ungaria!

Bravo ție Americă!

Tată cu 32 copii. Putem să trimitem și noi cîte o gratulare lui John W. Guy of Melfa, din orașelul Delnar, Del., care la sărberea Crăciunului și-a adunat în jurul mesei pe toți copiii lui în număr de 32!

Opt curcani mari au fost înghițiți de acest potop de guril

Mr. Guy a avut trei neveste. Cu cea dintîi a avut 7 copii, cu cea de a doua a avut 18. Cînd a luat pe a treia soție el era de 64 de ani și ea de 16 ani, și omul nostru a mai sporit numărul familiei încă cu 7.

Fericitul tată are acum 77 ani și se simte fericit că a fost în stare să urmeze povața bibliei, și e mîndru că are — compania lui proprie de soldați!

Iar știre și mai bună e, că cele două fol românești din America — nu să mai ceartă, ceea-ce ne cade așa de bine văzînd.

Glas de Român năcăjit-

Țerova, Dec. 1910.

Dle Redactor!

Comuna Țerova numără 150 de case, avînd un hotar destul de mic, unde și pînă acum nu avea pășune de ajuns din destul pentru vitele sale, ci trebuia să mîne pe cele multe la munte.

Dar anul acesta a fost un vai și-amar de capul omului celui care s'a ocupat cu ținerea vitelor la noi! Dirigența Societății Căilor ferate austro-ungare din Reșița, de care să ține și comuna noastră, încă de prin anul 1865 a strîpădit pădurea din hotarul comunei, în care comuna avea dreptul de lemnărit, și pînă azi nu a despăgubit-o cu nimic, ca pe alte comune din vecinătate! Deși de multe-ori i-am rugat să facă pace și cu noi, cum a făcut cu alte comune, — administrația lor ne-a zis că comuna noastră numai 9 jugăre ar fi avut drept, că atîta a fost pădurea bătrînă, celalalt loc a fost „garină“ în care nu a fost iertat să se taie lemne, (?). În anul 1890 am stat de tîrg cu ei, și ne-au dat 3 jugăre de pășune pentru unul de pădure, prin urmare ar fi fost 27 de jugăre. Comuna a cerut 70 ei n'au vrut să dea și așa a rămas lucrul baltă. În anul 1909 rămînd comuna în restanță cu nește bani pentru pășunea comună, au venit deregătorii lor și să scriem prunii ce li avem puși în hotarul comunei, care nu e în cartea funduală pe numele comunei, deși în plan e pus ca pășune comună, și tot comuna l-a folosit din moș-strămoși pe lingă o plată de 300—450 pînă la 900 cor. Oamenii nu s'au învoit să plătească 3 fileri de fiecare prun în tot anul, ori rodește ori ba. Atunci ei au dat contractul în judecată și au și oprit vitele în hotarul comunei. Așa anul 1910 a fost cu totul afurisit pentru comuna noastră! Au pus șumari să păzască hotarul. Nainte de alegerile de deputați, acești agenți ai Societății erau foarte buni cu oamenii, ba ei singuri spuneau ca să mîne oamenii vitele la pășune numai să meargă apoi să voteze cu Domnii, că nu li-să va face nimica! S'a dus unul s'au dus doi, au văzut că nu le zice nime nimica, așa s'au băgat mai mulți, și la zina alegerii ei or avut 28 de voturi dintre ai noștri, și noi care nu am ascultat de minciuni, numai 18. (Înainte ei abea aveau cîte 5—6 rătăciți dela noi).

Trecînd alegerile, s'au văzut oamenii înșelați, că nu i-a mai lăsat nime în pășunea comună, ba ce e mai mult, toți cari au fost mai nainte sloboziți de chiar ai lor, azi toți sunt dați în gloabă — și acum țintete la judecăți și pedepse! Noi cei cu pruni am fost oprîți de a ne lua rădul din prun! Ne-am dus la un avocat și am cerut ajutor. La vre-o 8 zile a ve-

nit judele regesc din Bocșia în comuna, care a ținut ascultarea în școala noastră, unde au fost ascultat poporul și 7 martori din comună care a depus jurământul în favorul nostru.

Județul ne-au slobozit de ne-am luat rodul. Dar șumarii ne-au prețuit rodul. Și acum ne-a venit provocări să plătim unul câte 50—60—70—100—și 240 cor. după cum li-s'a părut șumarilor, și acum așteptăm altă judecată!

Iacă, dle redactor și cinstiți Români de pe aiurea, așa trăim noi pe aici în atingere cu Societatea din vorbă. Pădurea ne-au stîrpit-o de pe hotar, și nu ne-a despăgubit eu nimic, lemne nu căpătăm de fel, nici pe bani, pășunea ne au luat-o, nu ne lasă nici decît cu vitele, nici pe bani, până nu scriem prunii și să ne obligăm a le plăti arîndă de ei, deși noi zicem că nu e drept! Și altelea! Vai de binele ce ni-l dă această mare societate împărătească.

I. F.

NOUȚĂȚI

An-Nou fericit!

În loc de felicitări de Anul-nou au dăruit „Despărțămîntului Orăștie” al „Asociațiunii” următorii domni sumele de mai jos, — dorind pe această cale An-nou fericit tuturor amicilor și cunoscuților lor:

Dr. Aurel Vlad 20 cor.; Dr. Aurel Muntean 10 cor.; Ioan Vulcu 10 cor.; Ioan Lapedatu 4 cor.; Dr. Cornel David 4 cor. Dr. Enea Papiu 4 cor.; Dr. Romul Boca 4 cor.; Dr. Silviu Moldovan 4 cor.; I. Moța 4 cor.; N. N. 4 cor.; Const. Baicu 2 cor.; Cornel Demeter 2 cor.; Nicolae Tenase 2 cor.; Teodor Vulpe 2 cor.; Dr. Augustin Deac 8 cor.

*

Preșara de Anul-nou la Orăștie. Tinerimea română din Orăștie invită familiile române din Orăștie și jur la convenirea socială cu tombolă și dans, care va avea loc în presara Anului-nou, Vineri la 31 Decembrie 1910 st. v., în localitățile Hotelului „Central”. Începutul sara la oarele 8.

*

Concertul pedagogilor.

Românii din Orăștie au avut de Crăciun iarăși o sărbătoare culturală de care au rămas deplin mulțumiți, încântați chiar. Ne-au făcut-o tinerii pedagogi din seminarul „Andreian” dela Sibiu, a căror concert l'am vestit în numerii trecuți.

È o mîndrie a seminarului din Sibiu cultivarea cu mult zel a muzicii. Atît teologii, cît și pedagogii, să întrec în a să cultiva în ale muzicii, formîndu-să în coruri de sine, cari studiază sub conducerea unui coleg, și la privilegii potrivite, pășese în fața publicului cu cîte un Concert, la care lumea

aleargă totdeauna bucuroasă, știind că va sta față cu producții vrednicel

Așa a fost și concertul dat de tinerii pedagogi la Orăștie a doua zi de Crăciun. El a atras un public foarte numeros, cum demult nu s'a văzut, în marea sală a hotelului „Transsylvania”. Inteligența din loc a luat parte mai bine de jumătate, dar în număr aproape deplin au venit meseriașii noștri, și popor foarte mult, și mulți din jur!

Concîrtul a fost deschis prin cîntarea cu mult succes a colindei dulci și ducioase „Patru păstori”. A fost predată cu acurateță și fineță și cu mult sentiment.

Cu bravură a fost cîntat puternicul și înălțătorul „Pe-al nostru steag e scris unire!.” care te umple de încredere în viitor! Nesfîrșite aplauze au răsplătit izbutiltele cîntări.

Dșoara Alexandrina Baicu a cîntat o frumoasă piesă din pian fiind viu aplaudată și răsplătită cu un mîndru buchet de flori.

Alte două piese de cor au desfășurat pe ascultători încredințînd de nou pe toți despre frumoasa disciplină a corului și de vocile bune, melodioase, pe cari e stăpîn.

Tinerul Ioan Sava a cîntat apoi solo „Mugur-Mugurel” acompaniat la pian de dșoara Baicu. Vocea dlui Sava e foarte plăcută, curată, dulce, deși nu destul de puternică pentru o sală mare ca aceasta. Cîntărețul a fost mult aplaudat. Dșoara a primit un coș de flori.

Dl G. Fleșariu a declamat puternica „Doină” de Eminescu punînd în ea mult suflet și mișcînd pe ascultători.

Bine a reușit „Răsunetul Ardealului”, în care s'a scos la iveală vocea aleasă de bariton a dlui G. Fleșariu, care umplea așa de bine largă sală și pe care mulți ar fi dorit să-l asculte în un rol mai mare. Dl Sava s'a distins și aci cu vocea dsale gingașă.

Concertul a fost foarte fericit încheiat prin o foarte drăguță cîntare: „Bine-ați venit și Noapte bună” cu soli și coruri, în cari s'au distins vocile soliștilor pomeniți și a dlui Sim. Dragoman (tenor). A plăcut nespuse de mult!

Tot publicul a rămas deplin mulțumit, încîntat chiar de reușita producțiune.

A urmat joc vesel până în zorile albe!

*

Boala de vite în Zarand, anume de unghii și gură ține mereu, din care pricină tirgurile de vite, oi, capre, porci, de vre-o 6 săptămîni sunt tot oprite în Brad și jur. Economii încep a înțelege, că ce bună e o Reuniune de asigurare de vite. Și totuși nu să grăbesc a-și înscrie vitele. Cauza e parte lipsa de vite, cari s'au imputinat tare, parte lipsa de parale. Darea mare, aruncurile multe au stors pungile plugarilor.

Totuși lucră cu minte toți, cari au vite, dacă și-le asigură.

O întrebare.

Ni-să cere publicarea următoareii întrebări:

„Vă rugăm, dle Redactor, să faceți prin foaie întrebare către banca „Sebeșana” din Sebeșul-săsesc, să lămurească marea obște românească din Sebeș și jur, că de ce sub noul său director Elekeș, dă procesele băncii la cancelaria advocațială a unui oare-care avocat strein ce nici nu șede în Sebeș, ceva Orbay Lajos, ci numai locuitorul său Turoczy?”

»Ce îndemn află directorul acestei bănci românești, a încungiura pe cei trei avocați români din Sebeș și a da folosul acestor procese la niște oameni atît de străini de trebuințele și de binele poporului românesc dela care trăește banca?»

Sau dacă nu-i place de nici unul din cei trei avocați români din Sebeș, că n'or fi destul de mîndri înaintea dlui director, de ce nu a dat procesele la vre-un avocat român din vecina Alba-Iulia, că și acolo avem destui buni și vrednici avocați români?»

Sau dacă nici în Alba-Iulia nu află om »vrednic« de treaba asta, de ce nu a căutat în vecina Mercurea, unde iară avem avocați români buni și vrednici?»

Sau pentru »Sebeșana« nici în trei orașe cu vre-o 10 avocați români, — nu să găsește unul vrednic a o reprezenta naintea legii, decît Orbay-Turoczy?»

O lămurire din partea dlui director al „Sebeșanei” la toată întimplarea să cere.

După aceea vom reveni și noi arătîndu-ne părerea asupra lucrului.

*

„Crișana”, institut de credit și economii în Brad, va înființa cît mai curînd o filială în Gurahonț, frumoasa și mîneasa vale, ce împreună Zarandul cu părțile unguerene, cu podgoriile roditoare. Astfel își asigură un nou teren de muncă economică. Deie Dzeu ca treptat să înainteze tot la 2 ani cîte cu 60 Km. spre apus!

*

O „minune” la Baia-de-Criș? Ziarelor din Pesta li s'a trimis din Baia-de-Criș și din Brad o știre tare ciudată, care pare a întoarce pe mulți la credința în „spirite”, în strigoi și în duhuri rele. Nu putem ști pîn'acum de e ceva adevăr în toată povestea ori e numai isteța iscodire a unui păcălici scriitor pe la gazete. Dar iaca întimplarea cum o povestesc altfel foi mari din Pesta:

În noaptea anului nou catolic, familia judecătorului de cerc din Baia-de-Criș, avînd oaspeți cu care stase pînă la miezul nopții, cînd vine anul nou, — tocmai își pofteau oaspeților An-nou fericit, cînd auziră de-odată lovituri puternice în pereți și ferestre! Loviturile acestea au stîrnit o groază de nedescris între cei de față, cari

toți credeau că ar fi atacați de vre-o bandă de tilhari! Domolindu-să încetul cu încetul și prinzînd puțin curaj, bărbații să înarmară și au ieșit în curte, ca să vadă ce este? Mare le-a fost mirarea și cam tot atît și spaima, văzînd pietrele lovindu-să singure de pereții casei. apoi coceni de porumb, bucăți de lemne și alte lucruri mai ușoare, *sburînd înspre ferestre ele de ele.* Au căutat înzadar după făptuitori, dar n'au dat de nimeni! Pietrele curgeau mai departe. Intorcîndu-să în casă — altă pacostel — Servitoarea, o fată de Român, de vre-o 16 ani, leșinase, iar doamnele nu o puteau trezi! Numai după vreme îndelungată și-a venit fata în fire, începînd să plîngă cu hohote! — Ceilalți o priveau tăcuți și nu-i puteau înțelege plînsul. Într'un tîrziu să mai mulcomi și putu să vorbească. Spuse că ia este pricina aruncăturilor de petri, fiind stăpînită de necuratul!

— N'am ce să-i fac! — zise fata. Dacă slujesc într'un loc o lună, mai mult nu pot sluji. În ziua a 31-a mă lovesc petrii, coceni și bucăți de lemn. Nu știu de ce. Scapă-mă, domnule, căci de nu mor.

Judecătorul n'a crezut poveștile fetei. A doua zi însă povestînd mai multora întimplarea din sara anului nou, a aflat încă și alte lucruri interesante despre servitoarea lui.

Conducătorul cărților funduare a povestit și el o întimplare la fel cu aceeași fată, care fusese înainte cu o lună servitoare la el. Pe la sfîrșitul lunii Noemvrie fata a fost jocol aceluiași puteri ascunse. A văzut cum să ridică pietri și zbeară înspre ea, lovînd-o cu putere. Iar fata plîngea și să ruga într'una să o vindece. Conducătorul, crezînd că fata este atinsă de ceva boală de minte i-a dat drumul.

(Aci ni-să cam încurcă cu credința. Cum adevă, dacă acest lucru „minune” s'a petrecut cu o lună înainte la cel dela cărțile funduare, asta să nu să fi auzit în un cuib ca Bala-de-Criș? Dar auziți ce să spune mai departe):

Vorbele aceste (că adevă și la celalalt s'a întimplat minunea) au trezit curiozitatea față de servitoarea. Au telefonat în satul natal al fetei, în Lunca, de unde li-s'a răspuns, că fata și acasă atrăgea felurite lucruri mici spre sine din pricina aceasta a părăsit satul.

Luată la întrebări, fata a mai spus următoarele:

— În vară s'a întimplat întia dată că pascînd oile tatălui-meu, un cocian de porumb a zburat înspre mine. M'am uitat jur în jur, dar n'am văzut pe nimeni care l-ar fi putut asvirî. După cocian au început a-se lovi de mine și pietrii. M'am înspăimîntat și am luat-o la fugă. Pe unde mergeam, să aplecau în cale crengi de arbori. Am început să plîng și fugeam nebună. Pe uliți de mă întîlneam cu oameni, li vedeam cum își fac cruce,

ca de necuratul. Obosită am ajuns acasă și am căzut sub un frăgar. De atunci nu mai am liniște.

Mărturisirea fetei a îndemnat pe vre-o clișivă să cerceteze mai de-aproape acest lucru.

Aproape toți s'au încredințat că e așa. Numai judecătorul crede, că este vre-o glumă la mijloc, sau e fapta unor oameni fără inimă.

Dar nici el nu mai știe ce să creadă. Că s'a pus el și a luat un lemn ce zburase spre cugă, era lemn cu ghiață pe el, și l'a dus napoi în lemnărie. A chemat apoi servitoarea la lemnărie. Cum s'a apropiat, au început a zbura lemne spre ea. Nu cad pe ea, unele o și mai ating, cele mai multe cad numai pe aproape.

Și nu numai lemne, ci și petri, cărbuni de peatră și alte obiecte mai mărunte. Să par atrase de ea, ca nisipul ori fricelele de fer de câtră amnar (magnet).

Tatăl fetei ci-că spune că nu-i nici un lucru nou acesta. Și acasă a pățit-o așa de multe-ori. Ci-că „dracu” o urmărește pe nenorocita ființă, și ei își țin că ar fi urmarea unui jurământ strîmb pe care l'ar fi jurat mama fetei — moartă după aceea, — și acum bătaia lui Dzeu o petrece pe fată.

Ci-că vreau s'o ducă la o clinică (mare spital) în Pesta, s'o dea în samă la doctori învățați să urmărească ei ciudata arătare.

Seumpete mare la sate ca la orașe. Deși Bradul e încă comună mică, cu toate că numără aproape 5000 locuitori, totuși litrul de lapte să plătește cu 40—50 fileri, cîte 3 ouă cu 20 fileri, un Kgr. carne de vită cu cor. 1.52, de porc cu 1.92—2.10. Poamele sunt foc de scumpe. Ce va fi la primăvară?

Abonamente de 1 cor.

am primit de probă numai pe lunile Octomb.-Nov.-Decemb. Cei-ce acum ne mai trimit cîte 1 cor. ca abonament „de probă” pe 3 luni — să iee la cunoștință că le vor merge foile noastre numai 2 luni, cît li-să cad pentru aceea 1 cor.

Acum să fac abonamente pe jumătate de an ori pe anul întreg!

Petrecheri.

— Reuniunea română de cîntări din Bistrița invită la serata de Anul-Nou (concert și teatru) ce-o aranjează în presara de Anul-Nou.

— Inteligența română din Avrig, invită la concertul împreunat cu teatru cel va arangia a doua zi de Bobotează în sala hotelului comunal din Avrig cu concursul clericilor cursul al doilea din Sibiu. Venitul e destinat pentru augmentarea fondului de excursiune.

Iarnă frumoasă cu zăpadă groasă s'a așezat pe întregă Valea-Crișului-alb. Sămănăturile sunt bine acoperite, pomii toți înfloriți de albe flori ale lui Moș Crăciun și ale Bobotezei românești. De va ținea astfel barem 2 luni putem

nădăjdul an bun și roditor. Doamne dă, căci mare lipsă e de bine!

Căsătorie. Dșoara Dora Mazzuchi și dl locotenent Traian Smeu, Sibiu, cununăți.

Calendarul „Minervei” nu să mai poate căpăta deja demult. Spre știre celor ce îl mai cer la administrația foii ori la „Librăria Națională”.

Cale ferată la Rășinari. Fiind plan a să face cale ferată dela Sibiu la Rășinari, — comuna a hotărît a lua acții de 100.000 cor. pentru a face cu putință zidirea noiei linii ferate.

„Tovărășia” numărul de Crăciun, nu o mai putem trimite și abonaților noi, pentru-că acel număr de „Tov.” ținindu-să încă de anul 1910. l'am făcut numai pe sama eelor ce au avut-o peste an. Abonații noi vor primi numai numerii din anul de față, care încep să apară săptămîna viitoare.

De vrei să ai

4 foi cu numai 5 cor.

pe un an întreg: caută de te ortăcește cu cel puțin alți 4 cetitori din comună, și cereți să vă vină foile noastre pentru toți 5 inși pe o singură adresă pe a unuia din cari v'ați ortăcit, și atunci fiecare plătește în loc de 6 cor. pe an, (sau 3 cor. pe jumătate de an) numai 5 cor. pe an (sau 2.50 pe jumătate de an).

Acela însă, pe a cărui nume să cer foile, are să adune banii și dela ceilalți ortaci, și să-i trimită încoace, căci noi socotem numai cu el ne facem. El capătă, în un pachetel, toate foile, și pentru sine și pentru ortacii săi, și aceia dela el au să și-le ducă în fiecare săptămîna. — Fără bani nainte trimiși, bine înțeles, nu să trimitem nimănu.

Cel mai bun fel de abonare

— este însă fără îndoială acela, de a-și abona foile fiecare om pentru sine, să-l meargă cu adresă scrisă pe numele lui. Atunci și-le duce acasă măciucașul satului (în orașe postarii regulați) și nu ai de trimis tu după ele prin la vecini. Cei-ce însă vreau să cruțe 1 crucer la săptămîna, — le pot abona în chipul descris mai sus, în ortăcie.

MULȚUMITĂ.

Cu ocaziunea Concertului, aranjat de pedagogii a. al III lea din Sibiu a doua zi de Crăciun, au incurs peste tot cu suprasolviri cu tot 603 cor.

Din acestea subtragîndu-să speșele de călătorie și întreținere a alor 20 tineri, precum și speșele efective reclamate în suma de 453 cor., rămîne un profit curat de 150 cor.

După prealabilă consultare acest profit s'a împărțit în următorul mod:

Societății de lectură „Andrei Șaguna” secția pedagogilor din Sibiu 50 cor.; Gimnaziului din Brad 50 cor.; Bibliotecii școlare din loc 50 cor.; total 150 cor.

Cu suprasolviri au binevoit a contribui următorii: Dr. I. Margita, adv. Geoagiu 10 cor.; Dr. A. Muntean, adv. Loco, 5 cor. Avram Du-

bleșiu, inv. Romoșel 4 cor. I. Lăzăroi, comerciant Loco 3 cor. M hai Grof, Sofia Baicu, Aurel Oprean și I. Moș, preot Loco cîte 2 cor. Teod. Vulpe, P. Androne, Dr. P. Groz), Liv. Groza, N. Botean și I. Melitska cîte 1 cor. Simion Cărpinișan 1.60 cor. V. Jala 50 fil.

— Primească preaștimații contribuenți binevoli și pe aceasta cale cele mai călduroase mulțumiri. Orăștie, 28 Decembrie v. 1910. Pentru aranjatori: Constantin Baicu, inv.-director.

POȘTA REDACȚIEI

P. Balacu în Forezent. Foi de Crăciun am trimis pentru doi, adică pentru dta și V. Du geri, dar mai departe își viu numai dta!, fiindcă eu cele 3 cor. ce ai trimis nu sunt plătite foile pentru doi inși, cum ceri, ci numai pentru unul.

Ios-Ciora, Făgăraș. De ce ai trimis numai 4 cor. 40 fil. pe un an, cum scrii? Pentru atita le poți primi numai până în Septembrie, — ceea-ce te rugăm să iei la cunoștință.

G. G. în Cîmpa. Ți-am pus peste cele 3 cărți cerute și un volum „Raze del nă” de V. E. Moldovan.

G. P. în Sim. Două calendare pe aș-ptare nu trimitem. Trimite banii (30 fil.) în măroi postale puse în o scrisoare și își viu calendarul. Nu ai-se plătește să te soclem prin cărțile de datorie pentru atita lucru.

„Un măstru” în F. eica. Asta nu să mai petrivește acum. Să potrivea atunci în preșpot după alegeri. Te rugăm însă să ne trimiți alte știri mai vezi din viața Românilor de acolo și bucură le facem loc.

C. M. în Selm. d. F. 1910 o un rest de 2 cor. 50 fil.

V. Borcean în S. Nu ești dator nimic pe anul de față. E plătit.

N. Ciora în Dr. Adresa dta la noi e bună. Foile merg. Ți-am mai trimis ce am putut.

F. G. Brad. Manuscris nu mai trimitem în epistolă deschisă, ca imprimite, că trebuie să plătim noi porte aiei. Pentru scrisoarea dia armă am plătit 18 fileri.

S. Rom. în M. mad. Cum ceri dta, nu să poate. Prețul cel mai mic al „Libertății” e 2.50 c. pe jum. an, cînd apel „B. birnacii” nu și-se trimite. Ca să lași afară și „Tov.” trăgînd dta preț încă e cor. nu să poate. Că prețul „Libertății” cu „F. Int.” a fost 5 cor. înainte de a să scoate „Tovărășia”, așa că ea nu a mărît prețul de abonament, nici nu l' poate scădea. Ți-am scris 2 cor. la abonament și mai ai de trimis 3 cor. ca să fie anul întreg plătit.

George Stoica din Billings Mont (America) ne-a trimis o scrisoare în care a pus o altă hîrtie nu cea scrisă pentru noi. Să ne scrie de nou ce a avut de gînd cu noi și să ne dea adresa.

Nico. Mold. în Massilon (America). Am trimis lui Nico. T. m. în Sigheșoara volumul și 1 Calendar.

P. S. în Part. Ceri 1 calendar. Dar cînd ai trimis banii pentru calendar, de ce n'ai adăus și prețul Calendarului. Pentru 40 fil. nu n' ai plătește să te scriem în cărți ca „dator”. Trimite prețul lui în măci postale și își me ge.

I. Alon. în Sat. M. S'au primit E bine. „Reun. de cînt. în Dalbeșoș. Mir voia Droasră!

Tomas Gh. în V. Ai trimis 2 cor. 65 fil. să-ți trimitem foile jum. an și de 15 fil. un Calendar. Iar unde ai cerit că pentru 15 fileri îți trimi em nak un Calendar a cărui preț e 40 fil. Bine înțeles, nu și-se trimis.

Morar, Cantor în Bika'at. Sărieno cum și-l celalalt nume, că nu l' putem ceti nici ca două plătechi de ochelari. Și de ce ai trimis 2 cor. 40 fil. în loc de 2.50?

I. T. în Cristior. Până n'o vedem nu putem spune că va ieși în foia ori nu. Trimite-o înții, și de-o să bună, îi facem loc.

Duul Ch. R. în Igh. Dl I. Ag. e preot în Orlat (comit. Sibiu).

I. St. în P. de sus. După ori-ce cărți scrie la „Librăria Națională” din Orăștie, și ea și-le trimite, iar ce nu ar avea la îndemână și te unde să caud și să și-le aducă. I-toria lui M hai și alui Ion Vodă le poți căpăta aci. Dar să trimiți 2 cor. de arună, ca altfel ru-ți trimite cărțile, pentru cuvîntul că de nu le scoți din poartă cînd îți sosesc, îi vin napoi și el are să plătească apoi și po-ta încolo și napoi! De aceea cere arună de vre o 2 cor. Prețul lor îl plătești apoi la scoatere din Postă.

Casă de vînzare.

Casa Nr. 28 din strada Căstăului în Orăștie, e de vînzare. Două odai, bucătărie, bucăt. de vară, cîcină, grădină, sură și grajduri. Informații în casă. 1—2

Carol König

zugrăvitor de odăi și firme, în Orăștie.

Aduc la cunoștința onor. public că încetînd, prin despărțire, firma de Szöcs & König, voiu purta meseria mai departe sub numele meu.

Primesc ori-ce lucru din branza asta; *prețuri solide*; nizuiesc a mulțum publicul în toată privința.

Cerînd binevoitorul sprigin, semnez

Carol König,
zugrăvitor de odăi și firme,
Orăștie, Piața riului 7.

A ieșit de sub tipar și să află de vînzare:

„Calendarul Național” pe 1911.

E fără păreche între calendarele române dela noi Prin mulțimea chipurilor sale minunate, și cari nu să pot găsi nicăiri aiurea, „Calendarul Național” de pe 1911 e cel mai frumos și mai interesant între toate calendarele românești! — în el aflați:

Vederea orașului Davos, din care marele Vasile de Stroescu a trimis în anul acesta jumătate de milion coroane ca dar pentru ajutorarea culturalei române în Ardeal și Ungaria!

Casa în care a locuit V. Stroescu în Davos, și din care a trimis minunatele sale daruri! E un palat măreț cu 5 rînduri, care e sfințit și ajuns pentru noi istoric, prin darurile ce din acel palat s'au răvârsat spre noi.

Scrisoarea dlui V. Stroescu către „Libertatea” cînd redacția l'a rugat să-i dea fotografiile. Insași scrisoarea e fotografată și așa e dată în Calendar, că fiecare vede slova lui Stroescu, *scrisoarea mîinii lui însași!* — Vederi din Montreux, etc.

Dela Montreux dl Stroescu a mers la Baden-Baden, în Germania, și acolo și-a luat foarte frumoase fotografii (chipuri) ale *bisericii românești* din acel oraș atît de departe în lumi streinel! E o biserică scumpă zidită de fostul Dorn al Moldovei *Mihail-Vodă Stursa* de pe la 1844—45. Mulți Români nici n'au mai auzit de ea, decum s'o fi văzut!

Dl Stroescu a avut marea bunătate a descrie însuși pe sama „Calendarului Național” al nostru, acea biserică și a ne trimite atît chipul ei din afară, cît și chipul măreț al iconostasului și al unei statue (monument) din lăuntru! el. În „Calendarul Național” pe 1911 cetitorii află *descrierea făcută de însuși dl Stroescu*, a acestei foarte frumoase biserici românești din depărtatul oraș nemțesc.

Tot aci chipul inginerului *Aurel Vlaicu*, cel de care atita să mîndrește azi neamul românesc; chipul *mașinei lui de zburat*.

Chipul cînd *Stefan-cel-mare* ară cu Polonii prinși în jug locul unde i-a bătut în Codrul Cosminului, făcînd o poiană nouă în mijloc de codru, botezată de atunci „*Dumbrava-Roșie*”.

Chipul cînd *capul lui Băthory* Principele Ardealului bătut de *Mihal-Viteazul*, e adus de Săcuil naintea lui Mihai pe tîpsle

Prețul calendarului e dstan 40 fileri.

La 10 exemplare plătite deplin, să dau două pe de-avupra și să trimite franco (posta plătită) acasă!

Cei ce cumpără 15—25 ex. le capătă cu 14 cr. (28 fil.), dela 25 în sus, cu 12 cr. (24 fil.) unul, — trimise franco (posta plătită de noi!).

Admin. „LIBERTATEA” Orăștie (Szászváros).

„Orientul“, institut de credit și econ., soc. pe acții în Dobra.

Convocare.

P. T. acționarii institutului de credit și economii „Orientul“, societate pe acții în Dobra, în virtutea §-lui 20 din statutele societății, sunt prin aceasta convocați și rugați a lua parte la

a III-a adunare generală ordinară,

ce să va ținea în Dobra, în localul institutului, la 30 Ianuarie n. 1911, la 10 ore a. m., cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea și deschiderea adunării în înțelesul §§-lor 20, 23, 24 și 25 din statute.
2. Raportul direcțiunii, prezentarea conturilor Bilanț și Profit și Perdere, încheiate la 31 Decembrie 1910, raportul comitetului de supraveghiere. Aprobarea acestora.
3. Absolvarea Direcțiunii și a Comitetului de supraveghiere de gestiunea anului expirat.
4. Impărțirea profitului curat realizat cu finea anului trecut.
5. Ratificarea, respective completarea concluzului direcțiunii din 10 Martie 1910 punctul II.
6. Alegerea bărbaților de încredere, externi, în înțelesul § lui 45 din statute.
7. Alegerea membrilor din direcțiune în înțelesul §. 30 din statute.
8. Îndeplinirea eventualelor vacanțe din comitetul de supravegh.
9. Statorirea remunerațiunii bărbaților de încredere externi în senzul § lui 45 din statute.
10. Eventuale propuneri.

Rugăm pe P. T. acționarii noștri, ca în înțelesul § lui 21 din statute, să-și trimită acțiunile în cancelaria noastră până la 29 Ianuarie st. n. a. c., la 4 ore seara, sau să le depună la cassa unui institut de credit, membru al „Solidarității“.

Dobra, la 9 Ianuarie 1911.

Direcțiunea.

Activa.	Bilanț pe anul 1910.	Passiva.	
Cassa	K 3780.14	Capital societar	K 53000.—
Camb. cu cav. K 242554.—		Fond de rezervă	3153.88
Cambii cu acoper. hipot. „ 61164.—	303718.—	Depuneri	113425.19
Conturi curente	1124.—	Reescompt.	122534.—
Efecte	1000.—	Creditori	187.16
Debitori	629.07	Dividendă neridicată	98.—
Mobilier	K 200.—	Interese tranzitorii	10241.72
După amortiz. „ 60.—	140.—	Profit curat	7751.26
	K 310391.21		K 310391.21

Debit.	Profit și Perdere pe a. 1910.	Credit.	
Interese: după depun. K 5826.82		Interese: după cambiile cu ca-venți	K 19709.45
„ reescom. „ 6998.37	K 12825.19	după cam- biile cu a- cop. hipot. „ 5780.14	
Salare	3658.—	după cont curent	107.70 K 25597.29
Spese	K 1743.01	Provizioni	3859.75
Porto	268.57		
Chirie	420.—		
Tipărituri	154.—		
Dare	K 2409.16		
Comp. de timb. „ 167.51	2576.67		
Amortizare: Din mobilier K 60.—	60.—		
Profit curat	7751.26		
	K 29457.04		K 29457.04

Dobra, la 31 Decembrie 1910.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Laur. Petric m. p. Iosif Petreșils m. p. L. Vraciu m. p. P. Hădan m. p.
Em. Șulaga m. p. L. Lăslău m. p. Aurel Oprean m. p.
Subsemnatul comitet de supravegh. am examinat conturile de sus și le-am aflat exacte.
I. Muntean m. p. Laeș Haneș m. p. P. Șindea. m. p.
Nicodem Ardelean m. p. F. Șulaga m. p.

„GRĂNITERUL“

institut de credit și de econ., societate pe acții în H.-Dobra. FILIALĂ ÎN ȘOBORȘIN.

CONVOCARE.

Domnii acționarii ai institutului de credit și de economii „Grăni-terul“ ca societate pe acțiuni, în virtutea § lui 15 din statute, să invite la a XII-a adunare generală ordinară ce să va ținea în Dobra, la 2 Februarie n. a. c. la orele 10 a. m., în lo- calul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Deschiderea adunării generale, numirea notarului și a doi scruti- nători, cari au să verifice și procesul verbal.
2. Raportul Direcțiunii, Bilanțul anual și raportul Comitetului de supraveghiere.
3. Darea absolutorului membrilor în Direcțiune și în Comitetul de supraveghiere.
4. Distribuirea profitului curat, realizat cu finea anului.
5. Alegerea unui membru în Direcțiune.
6. Alegerea Comitetului de supraveghiere conform §-lui 38 din statute.
7. Eventuale propuneri în senzul §-lui 26 din statute.

P. T. acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, să binevoiască a-și depune acțiunile până în 1 Februarie st. n. a. c., la cassa societății, conform § lui 16 din statute. — Acțiunile să pot depune și la cassa institutelor „Albina“ din Sibiu, „Ardeleana“ din Orăștie, „Făge- țana“ din Făget, Filiale „Albina“ din Lugoj, „Lipovana“ din Lipova, „Cassa de păstrare“ și la „Poporul“ din Săliște.

Dobra, din ședința plenară a Direcțiunii și Comitetului de supra- veghiere, ținută la 9 Ianuarie 1911.

Direcțiunea.

Active.	Contul Bilanț.	Passive.	
Cassa	K 13600.62	Capital societar	K 250000.—
Bon la Cassa de păstr. postală 3715.28		Fond de rezervă	101673.72
Bon în Giro-Cto la Banca Aus- tro Ung. și la alte bănci . 2114.69	5829.97	Fond de penziune	51298.56
Cambii	888316.80	Depozite spre sfructific. „ 80338.11	
Cambii cu acop. hipotecară	441773.—	Reescont	270013.—
Obligațiuni	5167.—	Diverse conturi cred. „ 12630.84	
Credite în Cont- curent cu acop.	174836.25	Interese tranzitoare	37511.50
Efecte	12200.—	Profit net	38189.95
Imobiliu	9542.07		
Diverse conturi debitoare	10203.20		
Mobilier	3596.41		
după amortizare de 10%	359.64 „ 3236.77		
	K 1564705.68		K 1564705.68

Spese.	Contul Profit și Perdere.	Venite.	
Interese: pt. depos. spre fructificare K 35182.29		Interese: dela cambii K 77515.54	
pt. fondul de rezervă	3871.42	dela cambii cu acop. hip. „ 28869.25	
pt. fondul de penziune	2721.72 K 41775.43	dela obligaț. „ 515.24	
pentru reescont	17663.73	dela cred. în cont-curent „ 7094.68	
Spese: salare funcț., mem. din dir., din comit. de supr. și cenș. K 17354.71		dela efecte „ 435.— K 114429.71	
chirie și relut de quartir	2120.—	Provizioni și alte venite „ 22448.78	
tip., reg., porto și alte spese de regie	3349.21 „ 22823.92		
Dăre: erarială și a- runcuri	K 11788.29		
10% după in- ter. depuner. „ 3518.21			
10% după int. fond. de rez. „ 387.15			
10% după int. fond. de penz. „ 272.17	16065.82		
Amortizări: din mobilier	359.64		
Profit net	38189.95		
	K 136878.49		K 136878.49

H.-Dobra, la 31 Decembrie 1910.

Adam Leșnican m. p., dir. exc. Octavian Fulca m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

Iosif Morariu m. p. Dr. Iosif Popoviciu m. p. Iosif Ognean m. p.
Dominic Rașlu m. p. Nicolae Gostae m. p. Toma Roștu m. p.

Conturile prezente le-am examinat și le-am aflat în deplină ordine.

H.-Dobra, la 9 Ianuarie 1911.

Miron Oprean m. p., președ. Adrian Olariu m. p. Ioan Petroviciu m. p.
Ioan Comloș m. p. Ioan Șulaga m. p.

„CUGIEREANA“, institut de credit și economii în Cugir.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CUGIEREANA“, sunt invitați la a

IX-a adunare generală ordinară,

ce să va ținea la 5 Februarie st. n. a. c., la 10 ore a. m., în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Exmiterea unei comisiuni de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
2. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1910, precum și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Deciziunea asupra comptului anual pe baza raportului comitetului de supraveghiere, darea absolutoriului și deciziunea asupra împărțirii profitului curat.

4. Alegerea alor 3 membri în direcțiune, pe un period de 3 ani.

5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 2 ani.

6. Alegerea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor receruți, adunarea, în sensul §. 14, să va ținea în 12 Februarie n. a. c., la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune documentele de plenipotență la cassa institutului, cel mult până în 4 resp. 11 Februarie st. n. 1911.

Cugir, la 5 Ianuarie 1911.

Constantin Olariu,
președinte.

Procopiu Herlea,
dir.-exec.

Active. — Vagyon.

Contul Bilanțului. — Mérleg-számla.

Passivo. — Teher.

	K	r.		K	r.
Cassa în numărar Kézpénz	5065	30	Capital social, 500 acții à 100 cor. Részvénytőke 500 drb. 100 K részv.	50000	—
Cambii escomptate Leszámitolt váltók	366903	30	Emisiunea nouă Alaptőke az új részv. kibocs.	39889	—
Cambii cu acop. hipot. Váltók Jelzálogfedezettel	57558	—	Fond de rezervă Tartalékalap	25720	—
Împrumuturi hipotecare Jelzálog-kölcsön	3563	—	Fond special de rezervă Külön tartalékalap	3780	—
Împrumuturi pe obligațiuni Kötvény-kölcsön	25183	40	Fond de clădire Építésialap	1097	20
Diverse conturi debitoare Különféle adósok számla	1896	90	Fond de penziuni Nyugdíjalap	80	44
Anticipațiuni Előlegek	300	—	Depuneri spre fructificare Takarék betétek	225286	26
			Reescompt Visszleszámitolt váltók	92576	—
			Interese anticipate Átmeneti kamatok	9004	—
			Interese emis. nouă Új részv. kibocs. kamat	2236	—
			Depozit de cassă Pénztári letétek	457	90
			Profit curat — Tiszta nyereség	10343	10
	460469	90		460469	90

Eșite. — Kiadások. Contul Profitului și al Perderilor. — Nyereség- és veszteség-számla. Întrate. — Bevételek.

	K	r.		K	r.
Interese de depuneri — Betéti kamatok	10183	93	Interese Escompt Leszámitolási kamatok	30355	81
Interese de reescompt Visszleszámitolási kamatok	5784	71	Interese camb. cu acop. hip. Jelzáloggal fed. vált. kamat.	4418	86
Interese fondului de rezervă Tartalékalap kamatok	1420	—	Interese hipotecare Jelzálogi kamatok	329	15
Interese emisiunea nouă Új részvény kibocsátásra kamat	2236	—	Interese Obligațiuni Kötvény kamatok	381	77
Salare — Fizetések	2640	—	Diverse Különféle	5080	—
Chirie — Lakbér	400	—			
Remunerațiuni — Tiszteletdíj	650	—			
Spese diverse — Különféle kiadások	1217	84			
Contribuțiune — Adó	2315	65			
Contrib. 10% inter. dep. Betétek utáni adó 10%	1018	40			
Abscrieri — Törlesztés	2323	32			
Competință de timbru — Bélyeg illeték	32	64			
Profit curat — Tiszta nyereség	10343	10			
	40565	59		40565	59

Cugir, la 31 Decembrie 1910.

Procopiu Herlea m. p.,
director executiv.

DIREȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

George Băluțiu m. p.,
contabil.

C. Olariu m. p., I. Dreghiciu m. p., I. Băluțiu m. p., G. Berian sen. m. p., I. Lupuțiu m. p., N. Olariu m. p., Av. Oltean m. p., I. Herlea lui N. m. p., I. Stănescu m. p. președinte.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului. Alórlirt felügyelőbizottság ezen számlákat megvizsgálta és összehasonlítván azt a szövetség könyveivel, helyesnek és megegyezőnek találta.

Cugir, la 9 Ianuarie 1911.

Simion Oltean m. p.

Teodor Crișan m. p., președinte.

Ioan Drăgan m. p.